

การปฏิรูปการศึกษาวิชาชีพด้านสุขภาพให้สอดคล้องกับความจำเป็นด้านสุขภาพ ในบริบทสังคมไทย

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ห้า

ได้พิจารณารายงานเรื่อง การปฏิรูปการศึกษาวิชาชีพด้านสุขภาพให้สอดคล้องกับความจำเป็นด้านสุขภาพ
ในบริบทของสังคมไทย^๑

ตระหนัก ว่าระบบการศึกษาของบุคลากรด้านสุขภาพของไทยในปัจจุบันยังขาดความเชื่อมโยงและ
สอดคล้องกับพลวัตของระบบสุขภาพและสังคม ทำให้เกิดผลกระทบต่อการผลิตบุคลากรที่มีความพร้อมทั้งความรู้
เจตคติ ทักษะที่จำเป็น และความสามารถในการให้บริการด้านสุขภาพเป็นอย่างดี มีคุณธรรม และเคารพในศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์ มีทักษะ เจตคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม รวมทั้งทักษะในการเรียนรู้จากการทำงานตลอดชีวิต และ
สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงท่ามกลางพลวัตของระบบสุขภาพและสังคมได้ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในสังคม
โลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ ๒๑

ตระหนัก ว่าการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับระบบการเรียนการสอนของบุคลากรด้านสุขภาพในสาขาใด
สาขาหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งขาดความร่วมมือกับสาขาอื่นและภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้อง ไม่เพียงพอที่จะ
ทำให้การปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาบุคลากรด้านสุขภาพประสบความสำเร็จและก่อประโยชน์สูงสุดกับประชาชนได้
ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรหรือปรับระบบการเรียนการสอนของบุคลากรด้านสุขภาพสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นการเฉพาะ
ต้องเชื่อมโยงกับพลวัตของระบบสุขภาพ สังคม และความจำเป็นด้านสุขภาพของประชาชน

ห่วงใย ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อระบบสุขภาพและระบบบริการสุขภาพ จากการดำเนินการผลิตบุคลากร
สุขภาพในภาคเอกชนและภาครัฐ การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และนโยบายการเป็นศูนย์กลางสุขภาพของ
ภูมิภาค

ห่วงใย ความไม่เสมอภาคในการจัดการศึกษาบุคลากรสุขภาพ โดยนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ยากจน
และชนบทมีโอกาสน้อย ทั้ง ๆ ที่ค่าใช้จ่ายส่วนมากมาจากภาษีอากร

ชื่นชม การพัฒนากลไกในระดับชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมให้บุคลากรสุขภาพสามารถทำงานในชุมชนได้
อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การคัดเลือกนักศึกษา ระหว่างช่วงเวลาศึกษา จนถึงเมื่อ
สำเร็จการศึกษาและเข้าทำงานในระบบสุขภาพ

ชื่นชม ความพยายามอย่างต่อเนื่องของสถาบันการศึกษา สภาวิชาชีพด้านสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ที่ได้มีส่วนร่วมในการ
พัฒนา ปรับปรุง และรับรองมาตรฐานการศึกษาของบุคลากรสุขภาพมาอย่างยาวนาน การสร้างนวัตกรรมการจัด
รูปแบบการศึกษา รวมทั้งกระบวนการศึกษาทางวิชาการเพื่อสนับสนุนเรื่องการปฏิรูประบบการศึกษาด้าน
สุขภาพ

^๑ เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๕ / หลัก ๔

ชื่นชม สถาบันการศึกษาในหลายพื้นที่ ที่พยายามพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการศึกษาใหม่ ๆ โดยเรียนรู้จากประสบการณ์การจัดการศึกษา รวมถึงจากงานวิจัยการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และด้วยความมุ่งมั่นทำให้สามารถผลิตบุคลากรด้านสุขภาพให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการแก้ปัญหาสุขภาพของประชาชนได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับระบบบริการสุขภาพในพื้นที่

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. ขอให้คณะกรรมการกำลังคนด้านสุขภาพแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ โดยมีองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการประกอบด้วยตัวแทนจากทุกภาคส่วน ได้แก่ สถาบันการศึกษา วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ที่ผลิตบุคลากรด้านสุขภาพ ผู้ใช้บุคลากรด้านสุขภาพ ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนนักศึกษา ผู้แทนสภาหรือองค์กรวิชาชีพ และผู้ทรงคุณวุฒิในสัดส่วนและจำนวนที่เหมาะสม

๑.๒ คณะกรรมการมีหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับกระบวนการสรรหา การผลิต การวางแผนและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายด้านคุณภาพของการบริการในทุกระดับ ด้วยกระบวนการระดมสรรพปัญญา ประสบการณ์ และนวัตกรรม การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง และการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี และเสนอร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อขอการรับรองในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติหรือสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นตามความเหมาะสม แผนยุทธศาสตร์นั้นยึดหลักการสำคัญ ได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตบุคลากรและผู้ใช้บุคลากรในระบบบริการสุขภาพ ภายใต้บริบทของประชาคมอาเซียน การจัดการความรู้ การแลกเปลี่ยนตัวอย่างรวมถึงประสบการณ์ที่ดีระหว่างบุคลากรสุขภาพในสาขาต่าง ๆ การเพิ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารงาน การบริหารความขัดแย้งและกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวกับสุขภาพ การส่งเสริมนวัตกรรมในการจัดการศึกษา การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ การเคารพในศักดิ์ศรี และให้บริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในการจัดการศึกษาและการกระจายบุคลากรสุขภาพ การสนับสนุนให้มิจานวิจัยและนำผลมาใช้แก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชน เป็นต้น

๒. ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กระทรวงมหาดไทยสนับสนุนการคัดเลือกและให้ทุนบุคคลในพื้นที่เข้าศึกษาหลักสูตรด้านสุขภาพ ร่วมกับสถาบันการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และกำหนดกรอบอัตรากำลังและกลไกรองรับให้กลับไปปฏิบัติงานในพื้นที่ของตนเอง

๓. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติรายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๗